

BILBAO, ESPANJA

Graafisen suunnittelun työssäoppiminen 4.4.-26.5.2017

ZAWP

Mona Westman, IKATA

MATKUSTUS

Matkustimme Tampereelta bussilla Helsinkiin, josta lensimme ensin Amsterdamiin. Odotimme Amsterdamin lentokentällä koneen vaihtoa 17 tuntia. Lento Helsingistä Amsterdamiin kesti kaksi ja puoli tuntia ja lento Amsterdamista Bilbaoon kaksi tuntia. Bilbaon lentokentällä meitä vastassa oli välittävän organisaation yhteyshenkilö, jonka kyydissä pääsimme asunnollemme, joka oli normaali kerrostaloasunto. Hän kyyditsi meidät lentokentälle myös lähtiessämme. Lensimme samaa reittiä takaisin Suomeen, tällä kertaa lentojen välissä vain oli 24 tuntia. Jouduimme ottamaan lennot hyvin pitkillä vaihdoilla, koska varasimme ne niin myöhään ja jouduimme ottamaan edullisimmat mahdolliset lennot. Tästä seurasi kyllä hauskoja seikkailuja, mutta mukavuudenhaluisille suosittelen lentojen varaamista ajoissa ja lyhemmillä vaihdoilla.

Julkisen liikenteen osalta kuljimme suurimmalta osin vain lähiliikenteen busseilla sekä metrolla. Molempiin kävi sama, Barik-niminen kortti, jolle ladattiin rahaa etukäteen. Korttia näytettiin laitteelle kulkuneuvon noustessa, metrossa myös poistuessa. Työmatkamme oli n. 3km, jonka kuljimme yleensä kahdella bussilla mutta välillä myös kävellen.

Bussilla ja metrolla pääsee Bilbaossa kulkemaan varsin näppärästi, mutta täytyy silti todeta että autolla varustetut paikalliset ystävät ovat korvaamaton apu nähtävyyksien kiertelyssä.

Bilbaon katuja

Elantxoben kalastajakylää

TYÖPAIKKA

Työskentelin kaksi kuukautta voittoa tavoittelemattomassa kulttuuriorganisaatiossa nimeltään ZAWP, lyhenne sanoista Zorrotzaurre Artwork in Progress. Zorrotzaurre on alue Bilbaossa, ja kyseiselle alueelle ollaan tekemässä suurta kaupunkisuunnittelullista muutosta. ZAWPin tarkoitus on elävöittää aluetta kulttuurin keinoin. Tähän kuuluu esimerkiksi paljon erilaisia tapahtumia: teatteria, konsertteja, markkinoita, näyttelyitä... Varsinaisten tapahtumien lisäksi ZAWP tarjoaa myös työskentelytiloja erilaisille yrittäjille ja projekteille: meidän työskentelyjaksoimme aikana naapurustosta löytyi monen alan osaajia aina graafisista suunnittelijoista pyöräkorjaajaan ja valokuvaajaan. ZAWP kiteyttääkin itsensä sanaan “meanwhile” (espanjaksi “mientras tanto” ja baskiksi “bitartean”), mikä viittaa alueen uudistamisen keskeneräisyyteen ja ZAWPin rooliin siinä.

Vaihtojaksoni ajan ZAWPille graafista suunnittelua toteutti minun lisäkseni luokkakaverini Nina Lahti. Työtehtävämme olivat osittain samoja, osittain erejä. Kahdessa graafisessa suunnittelijassa on se hyvä puoli, että työnantaja saa yhdestä tehtävänannosta useamman eri version, joista voi sitten valita parhaiten tarkoituksiinsa sopivan. Työtehtäviimme kuului mm. henkilökunnan hupparin kuvituksen suunnittelua, tapahtumien valokuvausta, tapahtumien julistepohjan suunnittelua, lehden kansien suunnittelua ja lehden kuvittamista.

Työskentelytilamme oli avotoimisto ja työaikamme oli seitsemän tuntia päivässä, klo 9:30-16:30. Tähän sisältyi kahvitauko puolenpäivän aikaan sekä lounastauko kolmen-neljän maissa iltapäivällä. Tauoilla ei ollut tarkkaan määriteltyä pituutta. Ne olivat poikkeuksetta myös sosiaalisia hetkiä, jolloin juteltiin työkavereiden kanssa.

Henkilökunnan huppari suunnittelemani kuvituksella.

KULTTUURI

Olin valmistautunut kokemaan tuntuvankin kulttuurishokin, jolta loppujen lopuksi vältyin aika pitkälti. Toisella viikolla kuitenkin sairastuin hyvin korkeaan kuumeeseen, ja terveyskeskukselle selvittyäni kukaan siellä ei puhunut englantia. Lisäksi huomasin eurooppalaisen sairaanhoitokorttini jääneen Suomeen. Tilanteesta selvittiin soittamalla yhteyshenkilölle ja menemällä kotiin lepäämään. Myös kämppeiksistä oli suuren suuri apu kun he hakivat minulle lääkettä ja keittivät kuumaa juomaa. Tästä aallonpohjasta olikin sitten tie vain ylöspäin. Voisin melkein sanoa kokeneeni suuremman kulttuurishokin takaisin Suomeen palatessa kuin koin Bilbaossa.

Bilbaossa ei yksinkertaisesti pärjää englannilla kaikissa tilanteissa. Oma halu oppia espanjan kieltä, sanakirjan ostaminen ja elekielen käyttö olivatkin ratkaisevia avaimia kommunikaation sujumiseen. Hyvällä asenteella pärjää pitkälle ja paikalliset arvostavat suuresti yritystä puhua heidän kieltään. Ruokakaupassa, kahvilassa tai baarissa asioiminen käy helpoksi yllättävän nopeasti. Työpaikaltamme löytyi sekä hyvää englantia puhuvia henkilöitä että heitä, jotka eivät puhuneet englantia ollenkaan. Tämä ei kuitenkaan koitunut suureksi ongelmaksi missään vaiheessa, aina löytyi joku tulkkaamaan tai keksittiin muita keinoja löytää keskinäinen ymmärrys.

Espanjalainen kulttuuri on huomattavasti lämminkisempää kuin suomalainen. Ennakkoon jännitin, kuinka osaan suhtautua siihen, mutta kaikki pelko oli turha: hyväksyvässä ympäristössä on suomalaisenkin helppo tulla ulos kuorestaan. Ihmiset olivat todella avuliaita ja moni halusi jutella vaikkei yhteistä kieltä olisikaan löytynyt muutamaa sanaa enempää. Suomalaista käsitystä henkilökohtaisesta tilasta ei Espanjassa tunneta, niin hyvässä kuin pahassa: kannattaa varautua siihen että ihmiset tulevat lähemmäs kuin mihin on kotimaassa tottunut ja koskettavat arkisesti paljon enemmän. Jo perinteinen poskisuukkotervehdys voi tulla suomalaiselle yllätyksenä tai vähintäänkin hämmennyksenä. Henkilökohtaisesti koin tottuvani tähän kaikkeen varsin nopeasti: on helppo olla vaivaantumatta, kun tilanne on toiselle osapuolelle luonnollinen ja arkinen.

ZAWPilla vietettiin kansainvälistä kirjapäivää ja sain tapahtumaan oman pöydän jossa maalata ja esitellä töitani.

Ystäviä lounaalla joen varrella.

Ruoka- ja juomakulttuuri on huomattavan erilainen kuin Suomessa. Lounas syödään paljon myöhemmin, kolmen-neljän aikaan, ja päivällinen yleensä vasta yhdeksän jälkeen illalla. Sekä syöminen että juominen on paljon halvempaa kuin Suomessa. Baareissa tarjoillaan pintxoja, Baskimaan versiota tapaksista. Pintxot ovat käytännössä pieniä suolaisia naposteltavia juoman ohessa nautittavaksi. Siinä missä suomalainen syö kotona hyvän aterian ennen ulos lähtöä välttääkseen nälän, lähtee espanjalainen ulos nälkäisenä maistellakseen usean baarin erilaisia pintxoja. Kasvissyöjänä ulkona syöminen tuotti välillä hankaluutta, varsinkin kun jotkut paikalliset baarimikot eivät laskeneet esimerkiksi kinkkua tai pekonia lihaksi. Tämän johdosta saikin olla melko tarkkana mitä tilaa, koska väärinymmärryksiltä ei voi aina välttyä. Itse en yleensä syö edes kalaa, mutta reissun aikana tuli sitäkin välillä popsittua, mikä helpotti ulkona ruokailemista huomattavasti. Vegaanina ruoan löytäminen olisi ollut hyvin haastavaa, vaikka ainakin Casco Viejosta eli kaupungin vanhasta osasta löytyi kyllä myös vegaanisiin pintxoihin erikoistuneita baareja, joiden antimia tuli myös testailtua.

Ihmisten kanssa oli helppo tutustua ja reissun parhaat ystävät löytyivät työpaikalta. Oli ihanaa miten paikalliset työkaverit veivät meitä mukanaan erilaisiin tapahtumiin, nähtävyyksille ja ylipäätään ottivat meidät mukaan päivittäiseen elämään. Työpaikalla saman pöydän ääressä kanssamme työskenteli myös hollantilainen tyttö, jonka kanssa meistä tuli hyviä ystäviä.

Kaunis Bilbao Artxandasta nähtynä.

LOPUKSI

Vaihtojakso Bilbaossa oli minulle hyvin antoisa ja koen oppineeni paljon sekä omasta alastani että itsestäni. Verkostoiduin mielestäni hyvin onnistuneesti ja loin ystävyysuhteiden lisäksi hyvää pohjaa mahdolliselle ammatilliselle kanssakäymiselle myös tulevaisuudessa. Ihastuin niin paljon työpaikkaani, kulttuuriin ja koko kaupunkiin, että tiesin jo ensimmäisen kuukauden aikana tahtovani palata Bilbaoon mahdollisimman pian. Ilokseni voinkin kertoa, että olen suorittamassa myös syksyn 2017 työssäoppijaksoni ZAWPilla.

Vaihtoon lähteminen oli paras päätös, mitä saatoin työssäoppimisen suhteen tehdä. Olen hyvin kiitollinen saamastani mahdollisuudesta toteuttaa työssäoppijaksoni ulkomailla, ja kenties vielä kiitollisempi siitä että saan palata kotoisaksi kokemaani ympäristöön ja jatkamaan tuottoisaa yhteistyötä ZAWPin kanssa syksyllä.

